

Instytut Pamięci Narodowej

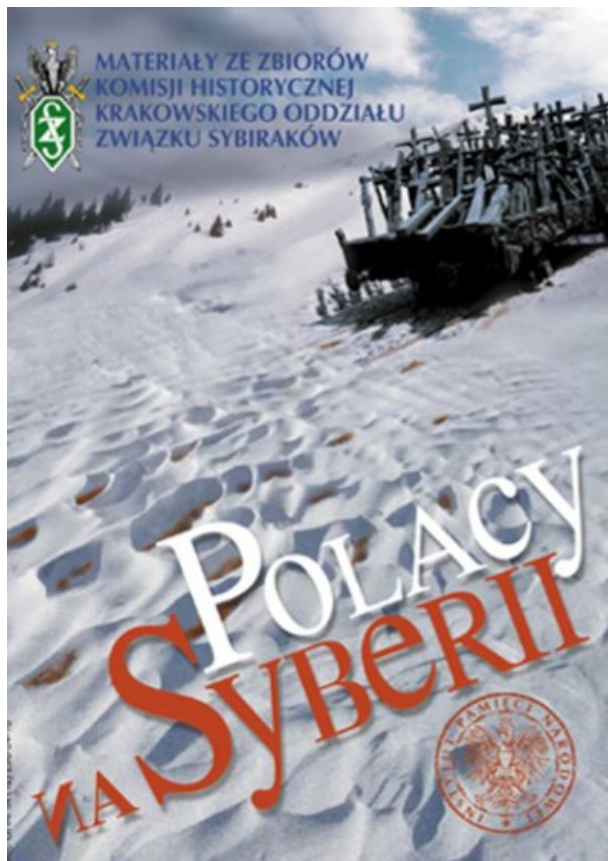
<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/8493,Prezentacja-wystawy-Polacy-na-Syberii-Otmuchow-7-31-sierpnia-2012.html>
19.05.2024, 22:56

Prezentacja wystawy „Polacy na Syberii” - Otmuchów, 7-31 sierpnia 2012

W dniach 7- 31 sierpnia br. w siedzibie Kina "Podzamcze" w Otmuchowie (ul Rynek 7) będzie eksponowana wystawa krakowskiego oddziału IPN „Polacy na Syberii”.

Ekspozycja została zorganizowana przy udziale Delegatury IPN w Opolu.

Losy Polaków na Syberii to temat wielowątkowy. Po wkroczeniu Armii Czerwonej na teren Rzeczypospolitej (17 IX 1939 r.), represje w postaci wywózek po raz pierwszy 10 lutego 1940 r. dotknęły ludność zamieszkałą na terenach okupowanych przez Sowieców. Władze polskie na uchodźctwie oszacowały, że łącznie w wyniku wywózek zorganizowanych w latach 1940-1941 do syberyjskich łagrów trafiło około miliona osób cywilnych, choć w dokumentach sowieckich mówi się o 320 tys. wywiezionych. Część z nich z łagrów wydostała się dzięki formowanej na terenie ZSRS (w myśl umowy Sikorski-Majski) armii gen. Władysława Andersa. Nie wszyscy ochotnicy dotarli jednak na miejsce formowanych jednostek, gdyż podejmowane przez nich próby były skutecznie blokowane przez Sowieców. Dość wspomnieć, że dokumenty potwierdzające obywatelstwo polskie były odbierane przez NKWD i pod przymusem wydawano dokumenty sowieckie. Kolejną szansą na opuszczenie Syberii stało się wstąpienie do tworzonego

pod auspicjami Moskwy i z inspiracji komunistów polskich, a za zgodą Józefa Stalina – Dywizji im. Tadeusza Kościuszki, będącej załącznikiem późniejszego „ludowego” Wojska Polskiego. Deportacje ludności polskiej w głąb ZSRR, przeprowadzone w latach 1940–1941, nie były ostatnimi. Po wkroczeniu Armii Czerwonej na teren Rzeczypospolitej ciężkich warunków życia w surowym klimacie syberyjskich stepów doświadczyli wywiezieni do sowieckich łagrów żołnierze AK oraz ludność cywilna z Kresów. Gros osób wywiezionych powróciło do kraju w trakcie zorganizowanych w latach 1945–1946, 1955–1959 akcji repatriacyjnych.